سماجت گروسی کار دست احیای برجام داده است

آژانس، ترمز اصلی توقف مذاکرات

اکسیوس در تحلیلی نوشت که «ابراهیم رئیسی» رئیس جمهوری ایران در سخنرانی خود در مجمع عمومی سازمان ملل متحد بر لزوم دادن تضمین از سوی آمریکا تأکید کرد. اما یک دیپلمات ارشد اروپایی در گفت‌وگو با اکسیوس فاش کرد در جلساتی که در حاشیه مجمع عمومی سازمان ملل برگزار شد، تنها خواسته رئیسی مربوط به تحقیقات آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بود. یک مقام ارشد آمریکایی که در جریان دیدارهای رئیسی با امانوئل مکرون، رئیس جمهوری فرانسه و شارل میشل، رئیس شورای اروپا قرار دارد این موضوع را تأیید کرده است.

حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه دولت سیزدهم ایران نیز در مصاحبه با المانیتور گفته بود که در حاشیه مجمع عمومی سازمان ملل در زمینه تضمین‌ها ایران و آمریکا به «درک مشترک» رسیده‌اند، در حالی که اکنون به اعتبار سخنان دیپلمات ارشد اروپایی معلوم شده این موضوع در مرکز توجه نبوده است. دیپلمات ارشد اروپایی که نام او اعلام نشده در مصاحبه با اکسیوس گفت: «ایرانی‌ها معتقدند که آمریکا می‌تواند به سادگی به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بگوید که مشکل نقض تعهدات پادمانی را برطرف کند، اما رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و دولت بایدن اصرار دارند که نگرانی‌های آژانس درباره تعهدات پادمانی ایران باید قبل از بسته شدن پرونده این تحقیقات برطرف شود.» این نگرانی‌ها مربوط به ذرات اورانیومی است که بازرسان آژانس در سه مکان هسته‌ای اعلام نشده در ایران یافته‌اند. بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر سابق اسرائیل، پس از آنکه موساد آرشیو هسته‌ای ایران را رُبود این سه مکان را مشخص کرده و اسناد مرتبط را در اختیار آژانس قرار داده بود. دیپلمات ارشد اروپایی در مصاحبه با اکسیوس گفته است: «نیمه شب ۱۵ اوت، ما فکر می‌کردیم که به توافق رسیده‌ایم.» اما در آن تاریخ مقامات جمهوری اسلامی بسته شدن تحقیقات آژانس درباره مکان‌های هسته‌ای اعلام نشده را پیش‌شرط توافق قرار دادند. به گزارش دیپلماسی ایرانی ، این دیپلمات در ادامه مصاحبه با اکسیوس افزود: «مقامات اروپایی که با رئیسی و سایر مقامات جمهوری اسلامی در نیویورک دیدار کردند، توضیح دادند که پرونده تحقیقات آژانس تنها در صورتی بسته می‌شود که ایران توضیحات معقولی درباره مکان‌های اعلام نشده به آژانس ارائه کند.» بر این اساس ظاهراً در این گفت‌وگو مقامات جمهوری اسلامی گفته‌اند که اسرائیل ذرات اورانیوم را در این مکان‌ها آلوده کرده و قدرت‌های جهانی باید از طریق سیاسی این موضوع را برطرف کنند. دیپلمات‌های اروپایی اما در گفت‌وگوهای دوجانبه خاطرنشان کرده‌اند که همانطور که فشار سیاسی بسیار زیاد چین بر یکی دیگر از آژانس‌های سازمان ملل متحد نتوانسته است از انتشار گزارشی درباره نقض حقوق بشر در استان سین کیانگ چین جلوگیری کند، اعمال فشار سیاسی بر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی هم بی‌فایده است. دیپلمات ارشد اروپایی در ادامه مصاحبه با اکسیوس گفت که آمریکا و سه قدرت اروپایی و حتی روسیه و چین هم مایل نیستند اعتبار آژانس بین‌المللی انرژی اتمی تضعیف شود.

در همان حال هیأتی به سرپرستی محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی ایران، دوشنبه و سه‌شنبه گذشته در وین با رافائل گروسی و همکارانش دیدار و گفت‌وگو کرد. گروسی پس از این دیدار در توییتر نوشت: موضوع جلسه شفاف‌سازی مسائل باقی مانده در مورد تحقیقات در سه مکان اعلام نشده هسته‌ای متمرکز بود. مدیرکل آژانس در ادامه افزود: «کار زیادی پیش روی ماست.»

حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه ایران یکشنبه گذشته در مصاحبه با المانیتور از آمادگی ایران برای پاسخگویی به سئوالات آژانس خبر داده بود. بعید است که قبل از انتخابات میان‌دوره‌ای آمریکا توافق هسته‌ای به سرانجام برسد. دیپلمات‌های اروپایی اما امیدوارند قبل از ماه نوامبر نتیجه تحقیقات آژانس درباره نقض تعهدات پادمانی ایران مشخص شود.

آخرین فرصت‌ها برای احیای توافق هسته‌ای

ایندیپندنت عربی در تحلیلی نوشت که تقریبا قطعی است که مذاکرات دوجانبه غیرمستقیم بین ایالات متحده آمریکا و ایران با میانجی گری اتحادیه اروپا بدون نتیجه مثبت به پایان رسیده است ولی دو طرف مذاکره و ترویکای اروپایی حاضر به اعلام مرگ مذاکره برای احیای برجام نیستند. خودداری از اعلام مرگ مذاکرات، ریشه در عوامل متعددی دارد که می‌توان آنها را ابزارهای قدرتی توصیف کرد که هر دو طرف در اختیار دارند. همچنین می‌توان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را کنار گذاشت یا آن را به نوک پیکان برای تشدید تنش‌ها تبدیل کرد.

به نظر می‌رسد هیئت مذاکره کننده ایرانی قادر به تفکیک روند مذاکرات برای احیای توافق هسته‌ای و روند فعالیت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و ساز و کارهای تحقیق و بازرسی از فعالیت‌های هسته‌ای نیست که روندی کاملا جدا از مذاکرات سیاسی و اقتصادی است ولی نقشی محوری در شکل گیری موضع نهایی درباره آینده پرونده هسته‌ای ایران دارد. این ناتوانی طرف ایرانی یا ارتباط دادن عمدی روند مذاکرات با تحقیقات آژانس، موجب شده است ایران بر خواسته خود برای بسته شدن پرونده تحقیقات آژانس به شدت پافشاری کند.

نظام ایران قصد دارد از بحران ایجاد شده با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و نگرانی آژانس و طرف‌های غربی از فقدان نظارت آژانس بر برنامه هسته‌ای ایران، برای بهبود شروط خود در مذاکره و تحمیل خواسته‌هایش بر طرف مقابل بهره برداری کند. همچنین ایران با بسته شدن پرونده تحقیقات آژانس می‌تواند راه را به روی تاثیر منفی اسرائیل بر توافق هسته‌ای ببندد و مدارکی را که اسرائیل درباره برنامه هسته‌ایران به دست آورده است، بی اثر کند. به گزارش دیپلماسی ایرانی ، ایندیپندنت عربی می‌نویسد که هم اکنون رویکردی در مراکز تصمیم گیری نظام حاکم بر ایران برای دستیابی به توافق با آژانس مطرح است که بر اساس آن واشنگتن و ترویکای اروپایی به تهران تضمین بدهند که پرونده تحقیقات آژانس را در ماه‌های آینده و پیش از نشست بعدی شورای حکام آژانس در ماه دسامبر ببندند و در مقابل، تهران به پرسش‌های آژانس پاسخ خواهد داد به گونه ای که نگرانی نظام ایران از سیاسی شدن پرونده در آینده برطرف شود و امکان بهره برداری اسرائیل از این پرونده در آینده از بین برود تا نتواند آن را به ابزار فشار بر واشنگتن برای مانع تراشی در مسیر دستیابی به توافق تبدیل کند. با توجه به در پیش بودن انتخابات کنگره و نیاز دولت بایدن به قاطعیت نشان دادن در پرونده هسته‌ای ایران، چنین راهکاری دست کم تا بعد از انتخابات کنگره، مورد قبول دولت آمریکا قرار نخواهد گرفت و شاید به تعویق افتادن مذاکرات هسته‌ای نیز از همین مسئله ناشی می‌شود.

اما اگر اوضاع به سمت پیچیده تر شدن پیش برود، نظام حاکم بر تهران دو راه بیشتر نخواهد داشت: یا باید امتیازات دردناکی بدهد و زیر فشار بازگشت تحریم‌ها، درهای همه تاسیسات خود را به روی بازرسی‌های سفت و سخت باز کند، یا این که به سمت تنش بیشتر پیش برود و قطع همکاری با آژانس بین‌المللی و خروج از پیمان منع گسترش تسلیحات هسته‌ای را اعلام کند و با احتمال برخورد نظامی مواجه شود که پیامدهای آن قابل پیش بینی نیست.

اکونومیست بررسی کرد

اما و اگرهای موفقیت تحریم‌های غرب علیه روسیه

فراسوی جنگ نظامی در اوکراین، منازعه دیگری درگرفته است. جنگ خشن اقتصادی که از دهه ۱۹۴۰ م. تاکنون سابقه نداشته، شروع شده و کشورهای غربی در پی فلج کردن اقتصاد ۸/۱ تریلیون دلاری روسیه از طریق زرادخانه ای از انواع تحریم‌ها هستند.

اکونومیست می‌نویسد که از ماه فوریه تاکنون آمریکا، اروپا و متحدین آنها، رگباری از محدودیت‌های بی سابقه علیه هزاران شخص و شرکت روسی اعمال کرده اند. نیمی از ذخائر ارزی ۵۸۰ میلیارد دلاری روسیه مسدود، و اغلب بانکهای بزرگ روسیه از سیستم پرداخت جهانی حذف شده اند. شرکتهای روسی از خریدن انواع محصولات وارداتی از موتورها گرفته تا تراشه‌ها محروم شده‌اند. الیگارش‌ها و مسئولین روسی نیز با محدودیت سفر خارجی و مسدود شدن دارائی‌هایشان روبه رو شده‌اند.

اثرگذاری این تحریم‌ها کلید اصلی نتیجه جنگ در اوکراین خواهد بود. همچنان که اثرگذاری این تحریم‌ها تا اندازه زیادی توانایی نظام‌های لیبرال دموکراسی را برای نشان دادن قدرت جهانی تا اواخر دهه ۲۰۲۰ و فراتر از آن امکان تسری دادن تحریم‌ها علیه چین به نمایش خواهد گذارد.

اقدامات غرب علیه روسیه اهدافی راهبردی دارد. تحریم علیه روسیه هدفی را در سطحی جدید دنبال می‌کند: فلج کردن یازدهمین اقتصاد بزرگ دنیا و یکی از بزرگترین صادرکنندگان انرژی، غلات و سایر کالاها. هدف اولیه دست کم در کوتاه مدت، ایجاد بحران نقدینگی و موازنه پرداخت در روسیه است تا بدین ترتیب تأمین مالی جنگ اوکراین برای کرملین سخت، و در نتیجه، مسکو، ناچار به اتخاذ راه‌های دیگری غیر از جنگ شود. هدف بلند مدت این است که ظرفیت و توان تولیدی و فن‌آوری روسیه تضعیف شود به طوری که دستاورد پوتین از جنگ ناچیز شده و او را از کرده خویش پشیمان کند. هدف غائی از اعمال تحریم‌ها علیه روسیه پیشگیری از تکرار جنگ طلبی از جانب دیگران است.

انتظارت غرب از نتایج تحریم‌ها علیه روسیه چیست؟ انتظار این است که در افق ۵-۳ سال قطع ارتباط روسیه از بازار غرب به فروپاشی روسیه منجر شود. انتظار می‌رود تا سال ۲۰۲۵ ناوگان هواپیمایی مسافربری روسیه به عنوان پنجمین ناوگان هواپیمایی دنیا بخاطر عدم دسترسی به لوازم یدکی زمین گیر شود. بر اثر تحریم‌ها به روزرسانی شبکه‌های ارتباطاتی به تأخیر خواهد افتاد و مصرف کنندگان در روسیه فرصت استفاده از محصولات خوب غربی را از دست خواهند داد. روسیه برخی از نخبه ترین شهروندان خود را از دست خواهد داد.

ورای چنین جاه طلبی‌های غرب علیه روسیه، اهدافی در چارچوب دکترین و رهیافت نوین غرب نهفته است. گفته می‌شود دوره نظام تک قطبی دهه ۱۹۹۰ که آمریکا ابرقدرتی بی رقیب بود از مدت‌ها پیش طی شده و اشتهای غرب در توسل به نظامی‌گری از زمان جنگ‌های عراق و افغانستان کاهش اقتدار جهانی آن را سبب شده است. ظاهراً قرار است از طریق اعمال تحریم‌ها علیه روسیه به ادعای تضعیف جایگاه جهانی غرب پاسخ داده شود تا بدین وسیله قدرت و اقتدار غرب در کنترل شبکه‌های فنآوری و مالی که مرکز ثقل اقتصاد جهانی در قرن ۲۱ است نشان داده شود.

غرب طی بیست سال گذشته به بهانه‌های حقوق بشری برخی را از طریق تحریم تنبیه کرده است. تحریم ایران و ونزوئلا و شرکتی قَدَر قدرت مثل Huawei از این گونه است. متأسفانه تحریم‌ها علیه روسیه تاکنون آنگونه که انتظار می‌رفت، نتیجه بخش نبوده است. مشکل این است که هنوز امکان وارد آوردن ضربه قاطع و نهائی علیه روسیه فراهم نشده است. تولید ناخالص داخلی روسیه در سال ۲۰۲۲ تنها ۶٪ کاهش یافته یعنی خیلی کمتر از رقم ۱۵٪ که صندوق بین‌المللی پول و بسیاری دیگر در ماه مارس پیش بینی کرده بودند، این رقم خیلی کمتر از سقوط تولید ناخالص داخلی ونزوئلا بوده است.

امسال فروش انرژی توسط روسیه مازادی بالغ بر ۲۶۵ میلیارد دلار برای روسیه فراهم کرده است یعنی دومین مازاد ارزی دنیا بعد از چین! اگرچه تولید ناخالص داخلی غرب قابل مقایسه با روسیه نیست ولی فعلاً کسی در صدد محروم کردن خود از گاز روسیه نیست.

سیستم مالی روسیه پس از عبور از شرایطی سخت به ثبات رسیده و توانسته برای برخی واردات خود تأمین کنندگان تازه ای مثل چین دست و پا کند در حالی که اروپا با رکود اقتصادی ناشی از بحران انرژی مواجه شده است.

پس معلوم می‌شود حربه تحریم‌ها ایراداتی دارد. یکی از این ایرادات کُندی اثرگذاری آن است. سال‌ها طول خواهد کشید تا روسیه بابت محروم شدن از دسترسی به فنآوری‌هایی که در انحصار غرب است آسیب ببیند زیرا نظام‌های اتوکراسی خوب بلد هستند از راه تجمیع منابع، موج اولیه تحریم را از سر بگذرانند. پس از مدتی، روند آسیب دیدگی ناشی از تحریم شروع خواهد شد.

بزرگترین نقص و ایراد تحریم‌ها این است که بیشتر از یکصد کشور که تولید ناخالص داخلی شان ۴۰٪ تولید ناخالصی دنیاست حاضر به تحریم روسیه بطور کامل یا نسبی نشده‌اند. نفت اورال همچنان روانه آسیا می‌شود. دبی بطور کامل با واحد پول روسیه معامله می‌کند و شما می‌توانید هفت مرتبه در روز با خطوط هوایی اماراتی و یا دیگر خطوط هوایی از دبی به مسکو پرواز کنید. یک اقتصاد جهانی شده شرایط خوبی برای سازگاری یافتن در مقابل تنش‌ها و فرصت‌ها دارد مخصوصاً برای اغلب کشورهایی که تمایلی به تبعیت کردن از سیاست غرب ندارند.

در صورت ناکارآمد شدن تحریم‌ها علیه روسیه آنگاه باید از هرگونه توهم اعمال تحریم علیه چین به عنوان روشی ارزان و نامتقارن برای مقابله با نظام اتوکراسی بزرگتر از روسیه دست کشید. غرب ناچار است به منظور ایجاد بازدارندگی یا تنبیه چین (در صورت حمله به تایوان) اقدام به مسدود ساختن ذخائر ارزی ۳ تریلیون دلاری چین و قطع ارتباط با بانک‌های چینی کند در حالی که بعید است اقتصاد چین برخلاف روسیه دچار فروپاشی شود زیرا دولت پکن قادر است از راه محروم ساختن غرب از محصولات الکترونیکی، باتری‌ها و محصولات داروئی تلافی کند چون اگر چین بخواهد تلافی کند آنگاه قفسه‌های فروشگاه‌های «والمارت» از کالا خالی شده و بحران درست خواهد شد. با در نظر گرفتن اینکه کشورهای بیشتری بخاطر شراکت و همکاری بیشتر بازرگانی با چین، وابستگی بیشتری به چین پیدا کرده‌اند تا آمریکا در نتیجه اعمال تحریم جهانی علیه چین سخت تر از روسیه خواهد بود.

درسی که از جنگ اوکراین و روسیه فرا می‌گیریم این است که مقابله با نظام‌های مهاجم اتوکراسی نیازمند اقدام در چندین جبهه است. قدرت سخت ضروری است. نظام‌های دموکراسی باید آسیب پذیری‌های خود در مقابل حریفان را برطرف کنند. تحریم‌ها نقشی حیاتی ایفا می‌کنند ولی غرب نباید اجازه دهد تا تحریم‌ها گسترش یابند.

موضوع مهمتر کشورهایی هستند که از تکرار اعمال تحریم‌های غرب علیه خودشان برای فردا نگران هستند لذا این کشورها امروزه تمایل کمی برای مشارکت در اعمال تحریم‌ها علیه دیگران دارند.

نه تنها رهبری چین بلکه تمامی دموکراسی‌ها چیزهای زیادی از جنگ تحریمی غرب علیه روسیه فرا گرفته اند.

آمریکا از میزان وابستگی خود به فنآوری چین کاسته و تایوان را به بهبود تجهیزات دفاعی وادار کرده است.

اوکراین تبدیل به نشانه ای از دوره نوینی در منازعات قرن ۲۱ شده است. منازعاتی که عناصر مالی، فنآوری و نظامی در این منازعات درهم تنیده شده است ولی فعلاً نمی‌توان برتری غرب در این دوره نوین را مُسلّم دانست. هیچ کس توانایی مقابله با جنگی که در آن از حربه دلار و نیمه رساناها استفاده می‌شود ندارد.

نتانیاهو:

لاپید تسلیم سید حسن نصرالله شد

به دنبال انتشار اخباری مبنی بر نزدیک شدن موعد امضای پیش نویس پیشنهادی ترسیم مرزهای دریایی بین فلسطین اشغالی و لبنان، نخست‌وزیر اسبق رژیم صهیونیستی گفت که یائیر لاپید نخست وزیر موقت این رژیم در این پرونده تسلیم دبیرکل حزب الله لبنان شد.

به گزارش ایرنا به نقل از خبرگزاری اسپوتنیک، بنیامین نتانیاهو نخست وزیر اسبق رژیم صهیونیستی امروز یکشنبه در توییتی در واکنش به اظهارات اخیر یائیر لاپید نخست وزیر موقت این رژیم درباره پرونده ترسیم مرزهای دریایی میان لبنان و فلسطین اشغالی نوشت که وی توافق احتمالی در این پرونده را نمی‌پذیرد.

نتانیاهو افزود که در صورت پیروزی در انتخابات آتی پارلمانی رژیم اسرائیل و به دست گرفتن مجدد قدرت این توافق را لغو خواهد کرد.

وی ادامه داد: لاپید به شکل خجالت‌آوری تسلیم نصر الله شده است.

نتانیاهو همچنین افزود: لاپید بدون بررسی کنست (پارلمان رژیم صهیونیستی) منبع عظیمی از گاز را دو دستی تقدیم حزب‌الله لبنان کرده است. این انتقادات نتانیاهو پس از آن مطرح شد که یائیر لاپید نخست وزیر موقت رژیم صهیونیستی در اظهاراتی ابراز عقیده کرد که لبنان و رژیم صهیونیستی در چارچوب مذاکرات غیرمستقیم طی تعطیلات آخر هفته میلادی بر سر پیشنهاد آموس هوکشتاین، میانجی آمریکایی درخصوص پرونده ترسیم مرزهای دریایی بین فلسطین اشغالی و لبنان توافق کردند.

وی گفت که تل آویو درحال بررسی جزئیات نهایی توافق است و به همین دلیل اکنون ممکن نیست که پایان کار این پرونده را تبریک گفت.

لاپید ابراز عقیده کرد: همانطور که از روز اول مطالبه کردیم، این پیشنهاد منافع امنیتی و سیاسی و اقتصادی اسرائیل را حفظ می‌کند.

به دنبال تحولات دو روز اخیر در زمینه پرونده ترسیم مرزهای دریایی میان لبنان و فلسطین اشغالی و سخنرانی سید حسن نصرالله دبیرکل حزب الله لبنان در این باره رسانه‌های رژیم صهیونیستی نیز نوشتند: نصرالله در نبرد آگاهی و هوش در مذاکرات ترسیم مرزهای دریایی پیروز شد. سید حسن نصرالله شنبه شب در سخنانی تأکید کرد: ما در برابر یک هفته سرنوشت ساز در مورد ترسیم مرزهای دریایی میان لبنان و فلسطین اشغالی قرار داریم و اگر در پرونده ترسیم مرزها به نتایج مناسبی دست پیدا کنیم، به دلیل وحدت، همکاری و همبستگی ملی مردم لبنان خواهد بود.

نصرالله افزود: اگر این پرونده به نتایج مثبتی ختم شود، افق‌های درخشانی برای ملت لبنان باز خواهد شد. پیش از این شبکه ۱۲ تلویزیون رژیم صهیونیستی اعلام کرد که کادر مذاکره کننده رژیم اشغالگر در مذاکرات ترسیم مرزهای دریایی میان این رژیم و لبنان طی روزهای آتی توافق پیشنهادی را امضا خواهد کرد.

پیشنهادهای «آموس هوکشتاین» میانجی آمریکایی روز شنبه توسط «دورّتی شیا» سفیر آمریکا در بیروت به طور جداگانه تسلیم روسای قوای سه گانه لبنان شد.

در این پیوند، پایگاه خبری المرکزی لبنان گزارش داد که پس از دریافت این پیشنهادها، «میشل عون» با «نبیه بری» رئیس مجلس و «نجیب میقاتی» نخست وزیر لبنان تماس گرفته و درباره چگونگی پاسخ لبنان به این پیشنهاها در اسرع وقت با آنها تبادل نظر کرده است. شبکه «الجدید» لبنان نیز گزارش داد که پیشنهادهای «آموس هوکشتاین» درباره تعیین مرزهای دریایی شامل جدایی کامل ترسیم بین مرزهای دریایی و زمینی است و توافقی برای خارج نشدن هیچ نقطه دریایی از هیچ نقطه زمینی که بر تعیین مرزهای بعدی تأثیر بگذارد، است.

روزنامه «هاارتص» رژیم صهیونیستی روز جمعه در این باره نوشت که آمریکا پیشنهاد جدیدی در مورد ترسیم مرزهای دریایی میان رژیم اسرائیل و لبنان ارائه کرده است که این رژیم با آن موافقت می‌کند.

برپایه این گزارش، در این پیشنهاد آمده است که توافق احتمالی شامل ترسیم خط ساحلی قبلی نمی‌شود بلکه این خط را در چند ده متر به سمت غرب ترسیم می‌کند.

این روزنامه افزود: جدول زمانی برای توافق احتمالی میان رژیم اسرائیل و لبنان کوتاه‌تر و کوتاه‌تر شده است و شرکت «انرجین» (شرکت صاحب امتیاز حفاری در میدان کاریش) می‌خواهد حفاری را در اواسط اکتبر آغاز کند و در حال حاضر برای آزمایش جریان معکوس گاز از ساحل به سکو، آماده می‌شود.

نبیه بری رئیس مجلس لبنان امروز یکشنبه گفت که متن پیشنهادی توافق درباره ترسیم مرزهای آبی بین لبنان و فلسطین اشغالی نیاز به بررسی دارد و بیروت پس از آن، پاسخ نهایی خود را درباره این متن خواهد داد.

رئیس مجلس لبنان در پاسخ به سوال روزنامه الشرق الاوسط مبنی بر اینکه مضمون پیش نویس پیشنهادی این توافق «گندم یا جو است» (ضرب المثل لبنانی) با خنده گفت: اصولاً گندم.

نبیه بری به این موضوع اشاره کرد که وی و «میشل عون» رئیس جمهوری و «نجیب میقاتی» نخست وزیر با دستیاران خود این پیش نویس را مطالعه می‌کنند تا قبل از ارسال پاسخ، در صورت وجود ملاحظاتی، یادداشت برداری و درباره آنها مشورت کنند.

به نوشته الشرق الاوسط، کمیته تخصصی بررسی پیش نویس پیشنهادی این توافق شامل «الیاس ابوصعب» معاون رئیس پارلمان، «آنطوان شقیر» مدیر کل حوزه ریاست جمهوری، «علی حمدان» مشاور رئیس مجلس و یک افسر فنی از ارتش لبنان ظرف ۲۴ ساعت آینده برای بررسی ملاحظات مقامات لبنانی و ارائه پیشنهادات برای اصلاح آن در صورت لزوم، تشکیل جلسه خواهد داد. در همین حال ، «ابو صعب» معاون «نبیه بری» رئیس مجلس لبنان به الشرق الاوسط گفت که فضا بیش از گذشته مثبت است.

ویژه

اعلام آزادی حاجی ایرانی

وزرای خارجه عراق و عمان خبر آزادی حاجی بازداشت شده ایرانی در سعودی را به وزیر امور خارجه کشورمان اعلام کردند. به گزارش ایرنا، در تماس‌های تلفنی جداگانه فواد حسین وزیر امور خارجه عراق و السید بدر البوسعیدی وزیر امور خارجه عمان با حسین امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه ایران خبر آزادی حاجی بازداشت شده ایرانی در سعودی به امیرعبداللهیان اعلام شد.

وزیر امور خارجه کشورمان عصر جمعه گذشته در تماس تلفنی با همتای عمانی، از تلاش وزرای خارجه عراق و عمان در پیگیری آزادی حاجی ایرانی بازداشت شده در عربستان سعودی تشکر و اظهار امیدواری کرده بود که به زودی شاهد بازگشت وی به ایران باشیم.

پدر خلیل دردمند با بیان این که فرزندش عصر روز جمعه آزاد شده است، گفت: شب گذشته پسرم پس از آزادی با ما تماس گرفت و حال او خوب است و در صحت و سلامت به سر می‌برد .

وی گفت: او اکنون در هتلی در عربستان است و ان‌شاءالله با هماهنگی‌های انجام شده به زودی به کشور باز می‌گردد. خلیل دردمند حاجی ایرانی در مناسک حج امسال توسط ماموران عربستان سعودی بازداشت شد و دستگاه دیپلماسی و قوه قضاییه برای آزادی این شهروند با توجه به قطع روابط سیاسی تهران و ریاض از طریق کشورهای واسط اقدام کردند.

کنسولی

توقف سفر زائران ایرانی به سامرا و کاظمین

سفیر ایران در بغداد گفت: زائران ایرانی در عراق، در سلامت هستند و مشکلی برای آنها ایجاد نشده است. محمد کاظم آل صادق در گفت‌وگو با ایسنا در مورد اطلاعیه اخیر سازمان حج و زیارت مبنی بر این که «فعلا» سفر زائران ایرانی به دو شهر زیارتی کاظمن و سامرا متوقف شده است،گفت : روز گذشته همزمان با فرا رسیدن سومین سالروز اعتراضات اکتبر ۲۰۱۹ در این کشور، تجمعاتی در برخی از نقاط عراق برگزار شد و اکنون وضعیت در این کشور آرام است. وی با بیان این که دولت عراق در راستای تدابیر امنیتی مورد نظر خود در برخی از راه ها موانعی برای تردد ایجاد کرده است ولی مشکل امنیتی خاصی در حال حاضر در عراق وجود ندارد، ادامه داد: آنچه سازمان حج و زیارت اعلام کرده است برای پیشگیری از ایجاد مشکل است و ناامنی خاصی در عراق وجود ندارد.

ظهر دیروز سازمان حج و زیارت اعلام کرد: «فعلا» سفر زائران ایرانی به دو شهر زیارتی کاظمن و سامرا متوقف است.

این تصمیم در پی ناآرامی‌های اخیر عراق گرفته شده است. با این وجود، سفر زائران ایرانی به عراق همچنان برقرار است و اعزام به کربلا و نجف متوقف نشده است. بنا بر اعلام رسانه‌های عراق، همزمان با فرا رسیدن سومین سالروز اعتراضات اکتبر ۲۰۱۹ در این کشور، شهر بغداد شنبه، نهم مهرماه ۱۴۰۱ شاهد حضور هزاران شهروند معترض در میدان التحریر و پل «الجمهوریه» حد فاصل میان این میدان و منطقه حفاظتی موسوم به منطقه سبز بود. شهر سامرا و کاظمین که در نزدیکی بغداد واقع شده‌اند، بارگاه مقدس امام دهم (محمد هادی) و امام یازدهم (حسن بن علی عسکری) و امام هفتم (موسی کاظم) و امام نهم شیعیان (محمد تقی) است.

پولیتیک

گفت‌وگوی برجامی وزیران خارجه ایران و قطر

وزیر خارجه قطر در تماسی تلفنی با همتای ایرانی خود درخصوص آخرین تحولات احیای توافق هسته‌ای رایزنی کرد.

به گزارش ایسنا، وزارت خارجه قطر در بیانیه‌ای اعلام کرد که شیخ محمد بن عبدالرحمن آل ثانی، وزیر خارجه قطر با حسین امیرعبداللهیان، وزیر خارجه ایران تلفنی گفت‌وگو کرد.

در این گفت‌وگو طرفین درخصوص روابط دوجانبه و آخرین تحولات مذاکرات احیای برجام تبادل نظر کردند.

وزیر خارجه قطر گفت که دوحه امیدوار به توافق ایران و آمریکا در راستای احیای برجام و رسیدن به توافقی عادلانه برای تمام طرف‌ها است.

وی گفت که در این توافق باید نگرانی های تمام طرف ها در نظر گرفته شود و این امر در راستای امنیت و ثبات منطقه خواهد بود.

حسین امیرعبداللهیان، وزیر خارجه ایران اخیرا در گفت‌وگو با المانیتور گفت: وقتی از تضمین صحبت می‌کنیم به رفتار آمریکا در توافق سال ۲۰۱۵ نگاه می‌کنیم. خروج ترامپ از برجام یک اقدام مغایر مقررات بین‌المللی بود. الان نیز با وضعیتی مواجه هستیم که طرف‌های مذاکره کننده آمریکایی به ما می‌گویند هیچ تضمینی برای دولت بعدی نمی‌دهیم. بالاخره در عرف و رویه‌های بین‌الملل وقتی توافقی امضا می‌شود، این قرارداد، توافق پایدار میان نظامهای سیاسی و حکومتها است و نه دولتهایی که می‌آیند و می روند. ماهاهست معاونم آقای دکتر باقری و همکارانم در وین مذاکره می‌کنند. ارتباطات زیادی خود من با طرف‌های مختلف در موضوع بازگشت به برجام دارم اما وقتی ما صحبت از ضمانت می‌کنیم، طرف آمریکایی مذاکره ما، اظهار می‌دارد ما حداکثر تا پایان دولت خودمان ضمانت خواهیم داد. این چه پیامی‌برای طرفهای دیگر که علاقه‌مند هستند بیایند و در ایران سرمایه‌گذاری کنند دارد. این رفتار، این پیام را به سرمایه‌گذار خارجی می دهد که وارد ایران نشوید، وقت زیادی ندارید. من در نشست امنیتی مونیخ با برخی از مدیران شرکت‌های بزرگ، گفت‌وگو داشتم.

استراتژیک

فرصت یا تهدید تحولات آسیای میانه

تاکید جمهوری اسلامی ایران بر تقویت روابط با همسایگان به ویژه در منطقه قفقاز و با کشورهایی که دارای مرز مشترک هستند، واضح و مشخص است، اما تحولات اخیر و اختلافات میان آذربایجان و ارمنستان طبیعتا در این حوزه تاثیرگذار بوده و این همان نکته‌ای است که ایران نباید در سیاست راهبردی خود از آن غفلت کند.

ضرورت توجه به تحولات رخ داده در این منطقه بیش از گذشته احساس می‌شود و در صورتی که اقدام بازدارندگی و یا راهبردی اتخاذ نشود تبعات جبران ناپذیری را به دنبال خواهد داشت.

به گزارش ایسنا، اهمیت استراتژیک حوزه قفقاز هم اندازه سایر کشورهای دارای مرز مشترک برای ایران نیز بسیار مهم است. گرجستان، ارمنستان و جمهوری آذربایجان در این منطقه با ایران مرز مشترک دارند. علاوه بر دارا بودن مرز مشترک، این منطقه مسیر ترانزیتی کالا از شرق به غرب و حتی شمال به جنوب است که منطقه اوراسیا و دسترسی پیدا کردن به اروپا بر اهمیت این منطقه افزوده است.

شاید به نظر برسد که ایران نسبت به اهمیت این منطقه غفلت کرده و آن هم به دلیل حضور رژیم صهیونیستی در نزدیکی مرزهای ایران به ویژه خاک آذربایجان است که می‌تواند تهدیدی علیه ایران باشد، اما در حقیقت جمهوری اسلامی ایران با توجه به گفت‌وگوهایی که با مقامات آذربایجان داشته نشان داده که این موضوع حائز اهمیت بوده و خط قرمزهای ایران باید مورد توجه باشد. پروژه ایجاد ناامنی محتمل‌ترین سناریویی است که این روزها به ذهن می‌رسد تا کشورهای منطقه را هدف قرار داده و تحت تاثیر این تحولات امنیت و ثبات از منطقه دور شود.

سید محمدرضا دماوندی کارشناس مسائل حوزه قفقاز با بیان این که این پروژه ایجاد ناامنی منطقه کشورهای ایران، روسیه و چین را هدف قرار می‌دهد، اظهار داشت: شاید در شرایط فعلی بهتر باشد که این کشورها از طریق سازمان شانگهای به صورت عملی و جدی فعال شوند و همکاری‌های‌شان را از حالت گفت‌وگوهای دیپلماتیک تبدیل به همکاری‌های جدی و عملیاتی کنند زیرا همه این کشورها در این سازمان هستند و می‌توانند تصمیم جدی بگیرند. وی خاطرنشان کرد: به طور خاص آنچه در مورد ایران مطرح می‌شود این است؛ بخشی که به قفقاز جنوبی بر می‌گردد کاملا متوجه مرزهای ایران است در حالی که رهبری در دیداری که در زمان سفر اردوغان به تهران انجام شد تاکید کردند که عدم تغییر مرزها جزو خطوط قرمز جمهوری اسلامی ایران است، در این شرایط باید تصمیم جدی و کاملا واضحی گرفته شود.

بنابراین غیر از مزیت ترانزیتی و حمل و نقل که خاص منطقه قفقاز جنوبی است، تهدیدات امنیتی و ایجاد ناامنی نیز جزو چالش‌هایی است که امروز منطقه قفقاز را تهدید می‌کند و باید در این زمینه با گفت‌وگو و از راه مذاکره مسائل و مشکلات بر طرف شوند تا بتوان امنیت موجود را حفظ کرد.

در این میان موضوع تغییر مرزهای ژئوپلیتیکی به شدت نگرانی‌هایی را برای کشورهای منطقه ایجاد کرده به ویژه این که ایران نسبت به این تغییرات حساسیت ویژه‌ای دارد و به هیچ عنوان نمی‌پذیرد که چنین تغییراتی در این منطقه استراتژیک رخ دهد.